

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi w połowie każdego miesiąca.

Redaguje

Biuro Związku.

Redakcyja i Administracyja

Lwów, ulica Mochnackiego l. 4.

Prenumerata

roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia

70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

TREŚĆ: Dr. Aleksander Małaczyński: Dwie nowe ustawy konwersyjne. — Ustawa o ubezpieczeniu pensyjnym urzędników prywatnych — Należności stemplowe od aktów i dokumentów kas oszczędności. — Notatki — Ruch wkładek za marzec 1907.

Dwie nowe ustawy konwersyjne.

Referat wygłoszony w Towarzystwie prawniczem lwowskim 26. marca 1907.

W epoce powszechnej drożyzny pieniądza, kiedy instytucje kredytowe podwyższają stopę procentową pożyczek hipotecznych, przynosi nam dziennik ustaw państwa dwie ustawy o konwersyi wierzytelności hipotecznych. Jakkolwiek ustawy te w chwili obecnej może mniejsze znajdują zastosowanie, będą one tem bardziej pożądane wówczas, gdy zniżka stopy procentowej pociągnie za sobą, rażniejszą konwersyę długów, zaciągniętych w dobie wysokiej stopy procentowej.

Ustawy, które mamy na myśli są to: 1. ustawa z 22. lutego 1907 l. 48 dz. u. p. o konwersyi wierzytelności hipotecznych (Hypothekarfordernungen) zakładów uprawnionych do wydawania listów zastawnych, tudzież o intabulacyi nowego prawa zastawu z pierwszeństwem już istniejącego prawa zastawu, i 2. ustawa z 22. lutego 1907 l. 49 dz. u. p. o ulgach należnościowych przy konwersyi wierzytelności pieniężnych (Geldschuldforderungen).

Obie te ustawy ogłoszone 1. marca 1907 weszły w życie z dniem ich ogłoszenia (§. 13.).

Pierwsza z tych ustaw wchodzi w miejsce ustawy z 14. czerwca 1888 l. 83. dz. u. p., która wprowadzając nieznaną do owej chwili w Austrii instytucję podstawienia (subrogatio), w pierwszej chwili silnie obudziła zainteresowanie — lecz zawiodła pokładane w niej nadzieje.

Nowa ustawa z 22. lutego 1907 l. 48. dz. u. p. obejmuje przede wszystkim w § 1. — podobnie jak i jej poprzedniczka — przepisy o konwersyi wierzytelności hipotecznych zakładów uprawnionych do emisji listów zastawnych, postanawiając, że prawo zastawu ciężące na nieruchomości, nie doznaje w swem istnieniu, ważności i stopniu pierwszeństwa żadnej zmiany przez to, iż celem obniżenia stopy procentowej owej pretensyi, wydane zostają listy zastawne niżej oprocentowane. Ustawa zawiera dawne zastrzeżenie, iż suma intabulowana wierzytelności nie może być przekroczoną ani w kapitale ani

przynależnościach. Jeżeli na poczet dawnej pretensyi częściowe spłaty były już dokonane, lecz wykreślenie częściowe spłaconej części nie nastąpiło, dłużnik nie może otrzymać w listach zastawnych więcej, aniżeli potrzeba na spłatę resztującego kapitału i połączonych z konwersyą kosztów.

Ten ostatni dodatek jest nowością, wprowadzoną obecnie, a również odmienną od poprzedniego jest postanowienie, iż suma nowo wydanych listów zastawnych może przekraczać resztującą wierzytelność o nie więcej jak 8%, podczas gdy pierwotnie było 5%, granicą maksymalną.

Podobnie jak według poprzedniej ustawy może przy takiej konwersyi nastąpić rozłożenie spłaty na dłuższą ilość lat.

Co do formy przepisuje ustawa — podobnie jak poprzednia za notowanie konwersyi w księdze hipotecznej, na podstawie dokumentu przez obie strony wystawionego oraz na podstawie wierzytelnego wyciągu z ksiąg instytucyi, dowodzącego wysokości dawnej i nowej pretensyi. Jeżeli konwersya dotyczy wierzytelności częściowo spłaconej, musi nastąpić równocześnie z adnotacyą konwersyi, wykreślenie spłaconej części wierzytelności.

To ostatnie postanowienie jest świeżo wprowadzoną nowością, podobnie jednak jak i inne dotychczas omówione zmiany, w istocie bardzo nieznaczna.

Znaczne natomiast i ważne zmiany wprowadza ustawa w sprawie podstawienia wierzytelności hipotecznych polegającego jak wiadomo na wstąpieniu nowego długu hipotecznego w miejsce hipotecznego innego, dawnego długu, który równocześnie zostaje wykreślony.

Podczas gdy według dawnej ustawy można było uzyskać ze stopniem pierwszeństwa dawnej pretensyi, tylko wpis prawa zastawu na rzecz instytucyi, stojącej pod dozorem publicznym, a zajmującej się statutowo interesami kredytowymi i to tylko wtedy, jeżeli dawna pretensya na rzecz instytucyi tego samego rodzaju była wpisana, to według nowej ustawy (§ 2) przedmiotem podstawienia może być każda a więc także i prywatna wierzytelność hipoteczna.

Podstawienie odbyć się może albo przez wykreślenie dawnej pretensyi równocześnie z intabulacją nową, albo też można żądać intabulacji nowej pretensyi z pierwszeństwem pretensyi dawnej pod warunkiem, iż wykreślenie tej ostatniej nastąpi w przeciągu 6 miesięcy, licząc od chwili dozwoleńcia wpisu nowej pretensyi.

Ow 6-miesięczny termin może być, jak to później zobaczymy, o dalszych 6 miesięcy przedłużony.

Jest rzeczą naturalną, iż ustawodawca wprowadzając instytucję (jak subrogacja) wyjątkową, zastrzega z jednej strony, by ona była stosowaną tylko w wypadkach, gdzie dłużnik użyłkuje poważne ekonomiczne korzyści — z drugiej strony chroni następnych wierzycieli hipotecznych, by przed ich prawa nie dostał się ciężar hipoteczny większy, aniżeli ich dotąd poprzedzał.

Ograniczeniem, które i poprzednio było znane, jest postanowienie, iż nowa pretensya nie może przekraczać w kapitale i przynależnościach pretensyi dawnej, względnie jej niespłaconej reszty, (która to ostatnia musi być podana w skrypcie dłużnym). Jeżeli nową pretensyę stanowi pożyczka w listach zastawnych, różnica dozwolona może wynosić 8% (dawniej było 5%) (§ 4). Co do przynależności to ustawa pozwala nawet, by przynależności nowej pretensyi przekraczały dawne pod warunkiem atoli, jeżeli nowa pretensya jest niżej oprocentowaną. Nadwyżka przynależności nie może jednakże przekraczać potrójnej kwoty rocznej oszczędności wynikającej z obniżenia procentu (§ 5).

Nowem zupełnie jest ograniczenie zawarte w § 3. p. 2. w myśl którego podstawienie może mieć tylko miejsce wówczas, jeżeli nowa pretensya jest przynajmniej o $\frac{1}{8}$ % niżej oprocentowaną, aniżeli dawna albo przy równym procentcie jest spłacalną w ratach a mortyzacyjnych oraz ze strony wierzyciela niewypowiedzialną podczas gdy pretensya dawna nie posiadała tych przywilejów. W myśl ustawy uważa się peryodyczne świadczenia umówione obok procentów (dodatek administracyjny itp) za część procentów. Wyjątkowe zastrzeżenia wypowiedzenia i żądania natychmiastowego zwrotu wierzytelności, jakie w myśl statutów zakłady kredytowe zastrzegają w razie zaniedbania rat, obniżenia wartości lub podziału hipoteki — nie stanowią przeszkody korzystania z podstawienia. Zbiorowe kasy sieroce tudzież kasy oszczędności oparte na regulatywie, zwalnia ustawa wyraźnie od zastrzeżenia niewypowiedzialności pretensyi (§ 3).

Nowa pretensya może być spłacalną w dłuższej ilości lat aniżeli dawna (§ 6)

Jak wiadomo głównym po odem, dlaczego ustawa dawna w praktyce znalazła bardzo małe zastosowanie, była, okoliczność iż jeżeli i pretensya dawna nie została do 6 miesięcy — licząc od dozwoleńcia wpisu nowego prawa zastawu — wykreślona, pretensya nowa nie tylko nie uzyskiwała pierwszeństwa wierzytelności konwertowanej, ale nadto z urzędu musiała być wykreślona.

Ten sam rygor pozostał wprawdzie w nowej ustawie, lecz w interesie wierzyciela konwertującego wprowadziła nowa ustawa dwa ważne postanowienia w § 7. I tak przedewszystkiem ów dawniej nieprzekraczalny 6-miesięczny termin ekstabilacji dawnej pretensyi, może być przez sąd na żądanie dłużnika o dalszych 6 miesięcy przedłużony, jeżeli zostanie wykazane albo jeżeli tylko sądowi urzędownie jest wiadome, że dawna

pretensya została przez dłużnika najpóźniej po uwiadomieniu o intabulacji nowej pretensyi bezwzględnie wypowiedziana i wszelkie kroki w celu umorzenia tej pretensyi i wydobywania kwitu ekstabilacyjnego w czas wdrożone.

Powtóre postanowiła ustawa, że obok dłużnika jest także nowy wierzyciel uprawnionym do wnoszenia podania o ekstabilację.

Postanowienia te łagodzą do pewnego stopnia niebezpieczeństwo, jakie grozi wierzycielowi nowemu, w razie niewykreślenia dawnego długu w terminie przepisany zawsze jednak groźba zupełnego zgaśnięcia prawa zastawu nowej pretensyi jest bardzo poważną. W obec tego, że w razie podstawienia wierzytelności nowa wchodzi w miejsce hipoteczne wierzytelności konwertowanej bądź co bądź warunkowo i w obec tego, iż w razie niewykreślenia dawnej pretensyi grozi nowej wierzytelności zgaśnięcie prawa zastawu — jest wielką kwestyą, czy instytucje kredytowe będą mogły emitować listy zastawne na podstawie intabulacji warunkowej z § 2. ustawy. Sądząc po treści § 4. musimy przyjąć, iż ustawy dawca nie miał pod tym względem wątpliwości.

Przepisy § 8. i 9. dotyczące wypadków, gdy pretensya konwertowana jest obciążoną lub cięży łącznie na kilku nieruchomościach, są dosłownem powtórzeniem dawnych.

Natomiast nowości zawierają §. §. 10. i 12.

Pierwszy z tych paragrafów dotyczy kumulatywnych konwersyj, dopuszczając podstawienia nowej wierzytelności w miejsce dwu lub więcej pretensyj hipotecznych bezpośrednio po sobie następujących. Jeżeli oprocentowanie tychże jest różne, wówczas przy obliczaniu wymaganej ustawą dyferencji oprocentowania rozstrzyga przecięcie.

Ważnym jest także § 12., w myśl którego postanowienia tej ustawy, które odnoszą się do listów zastawnych znajdują analogiczne zastosowanie do t. z. fundowanych obligacyj bankowych wydanych w myśl ustawy z 27. grudnia 1905 L. 213. dz. p. p., a więc do obligacyj komunalnych, kolejowych, melioracyjnych i przemysłowych. Wreszcie wypada podnieść, że w myśl § 11. ustawy pretensya wstępująca w miejsce dawnej, może być opugnowana w myśl Art. XXVIII ustawy wprowadzającej do ordynacyi egzekucyjnej względnie w myśl § 128., 165. i 213. ord. egz. (przy rozdziale nadwyżek przymusowego zarządu i rozdziale licytacyjnej ceny kupna) tylko o tyle, o ile opugnujący wierzyciel oraz wierzyciel pretensyi, która weszła do hipoteki w drodze podstawienia, mieli wiadomość, iż dawna pretensya względnie jej część faktycznie zgasła. Wydanie listów zastawnych w sumie o 8% wyższej (§ 1.) oraz zabezpieczenie wyższych przynależności (§ 5.) nie może być opugnowane. Te ostatnie postanowienia mają zapobiedz nadużyciu instytucji podstawienia na krzywdę następujących wierzycieli — a natomiast chronią od opozycji podstawienia prawidłowe i bona fide dokonane

Jak z powyższego widzimy, najważniejszą zmianą jaką ustawa wprowadza, jest niewątpliwie to, że instytucja podstawienia została rozszerzoną na wszelkiego rodzaju długi hipoteczne a więc także i na długi prywatne. Obok tego zaprowadzenie kumulatywnych konwersyj kilku pretensyi na jedną, dające podstawę do unifikacyi obciążenia hipotecznego, jest również nowością ważną i doniosłą.

Równocześnie ogłoszona ustawa z dnia 22. lutego 1907 l. 49. dz. u. p. reguluje sprawę uła

twień należytościowych przy konwersji długów. Ustawa ta wstąpiła w miejsce pierwotnej analogicznej ustawy z dnia 9. marca 1889 l. 30. dz. u. p. względnie późniejszych ustaw z dnia 26. grudnia 1893 l. 209. dz. u. p. i z dnia 27. grudnia 1899 l. 262 dz. u. p. Obowiązuje ona od 1. marca 1907 i znajduje zastosowanie do wszystkich interesów w których skrypt dłużny po 1. marca 1907 zeznano.

Równocześnie z tą ustawą ogłoszono 1. marca 1907 rozporządzenie wykonawcze Ministerstwa Skarbu z 25. lutego 1907 l. 50. dz. u. p., które objaśnia i uzupełnia samą ustawę. Omówiny je tedy łącznie.

W § 1. ustawy znajdujemy postanowienie powtórzone z dawnych analogicznych ustaw, według którego od dokumentów, którymi tylko wysokość procentów albo termin spłaty długu albo wreszcie umowna waluta pożyczki zostają zmienione, przypada jedynie należytość stała 1 K pod warunkiem, jeżeli od pierwotnej umowy dokumentem stwierdzonej, uiszczono ustawową należytość skalową. Postanowienie to stosuje się także do konwersji długów hipotecznych instytucji emitujących listy zastawne, o których traktuje § 1. poprzednio omówionej ustawy z dnia 22. lutego 1907 l. 48. dz. u. p.

Postanowienie „objaśniające“ rozporządzenia wykonawczego (§ 1.) zdaje się wykluczać ulgi stemplowe jeżeli pretensya konwertowana korzystała sama z ulg konwersyjnych — a więc jeżeli od skryptu dłużnego nie uiszczono wcale lub nie uiszczono pełnej należytości skalowej.

Dalsze paragrafy ustawy o ulgach należytościowych wprowadzają wiele zmian i nowości w stosunku do dawnych analogicznych ustaw. Traktują one o ulgach należytościowych przy konwersji wierzytelności hipotecznych. Ulgi te obejmują uwolnienie od należytości skalowej skryptu dłużnego i deklaracji ekstabulacyjnej oraz uwolnienie od należytości intabulacyjnej.

Warunki, od których istnienia zależą te ulgi, są następujące:

1. Dług konwersyjny musi być zaciągnięty w publicznym zakładzie kredytowym. W myśl §. 2 ustawy i §. 3. rozp. wyk. pod instytucjami kredytowymi publicznymi rozumieć należy wszystkie pod dozorem publicznym pozostające zakłady, które zarobkowo zajmują się interesami kredytowymi. Należą tu także kasy oszczędności oparte na regulatywie z r. 1844, zakłady assekuracyjne, rejestrowane towarzystwa kredytowe i zaliczkowe i zbiorowe kasy sieroce — należą tu także samoistne zakłady pensyjne, jeżeli w myśl regulatywy assekuracyjnego oparte są na podstawie assekuracyjno-technicznej i przez władzę zatwierdzone. Natomiast opuściła nowa ustawa stojące pod publicznym zarządem lub nadzorem fundacje, kościoły, fundusze, towarzystwa, korporacje i duchowne lub świeckie gminy, które w dawniejszych ustawach były wyliczone.

2. Przedmiotem konwersji musi być dług hipoteczny — przyczem jednakże zupełnie obojętnym jest tytuł prawny z którego dług konwertowany powstał (§ 7. rozp. wyk.).

3. Z osnowy skryptu dłużnego musi wynikać, że albo stopa procentowa nowego długu na cały czas trwania stosunku pożyczkowego zostaje niższą o przynajmniej $\frac{1}{4}\%$ — (porównuje się intabulowaną stopę procentową dawnego długu z umówioną stopą nowego) — albo że dotychczasowy dług nieamortyzacyjny albo ze strony wierzyciela wypowiedzialny

zostaje zamieniony na dług amortyzacyjny i ze strony wierzyciela niewypowiedzialny. Stopa procentowa nie potrzebuje być w tym ostatnim wypadku niższą, byle tylko nie nastąpiło jej podwyższenie. Przy porównaniu dyferencji procentów nie wchodzi w rachubę odsetki zwłoki, natomiast dolicza się peryodyczne świadczenia, obok odsetek umówione, do tych ostatnich. Jeżeli umówiono odsetki maksymalne i minimalne, to przy oznaczeniu wymaganej ustawy dyferencji, bierze się w rachubę odsetki maksymalne (§ 3.). *)

Zastrzeżenie natychmiastowej ściągłości długu na wypadek niedopełnienia zobowiązań, nie stanowi przeszkody uzyskania ulg, podobnie nie stanowi przeszkody zastrzeżenia wypowiedzenia, umówione w granicach postanowień statutowych kas oszczędności, zakładów ubezpieczeń, zbiorowych kas sierocych i zakładów hipotecznych. (Bliższe określenie zakładów hipotecznych zawiera 2. ustęp § 8 rozp. wyk.)

4. W skrypcie dłużnym musi być wyraźnie umówiony czas spłaty długu nie krótszy jak lat 6.

5. Albo z treści skryptu dłużnego musi być widoczne, że nowa pożyczka zaciągnięta lub zużyta została w celu spłaty dawnego długu, albo też okoliczność ta udowodniona być musi oświadczeniem dłużnika, zeznanem przed ekstabulacją a opatrzonym legalizowanym tegoż podpisem, które w instytucji konwertującej ma być zdeponowane.

Ulg konwersyjne znajdują zastosowanie także wtedy, jeżeli konwersya została dokonana w drodze cesyi na rzecz określonych wyżej publicznych zakładów kredytowych (§ 4.).

Jeżeli suma konwertowana jest wyższą, aniżeli pożyczka nowa, lub też odwrotnie, należy od różnicy uiszczyć należytość skalową względnie intabulacyjną (§ 6. ustawy); podobnie należy uiszczyć tę od różnicy kaucyj na zabezpieczenie przynależności umówionych (§ 9. rozp. wyk.).

Zupełną nowością wprowadzoną obecnie jest postanowienie § 9. ustawy względnie § 4. rozp. wyk., w myśl którego w wypadkach gdzie jako konwertujący wierzyciel występuje publiczna instytucja kredytowa, nie potrzeba osobnego starania się o ulgi konwersyjne.

Ulg te uzyskuje się ipso iure w razie istnienia warunków ustawowo przepisanych — jednakże odnosi się to tylko do instytucji kredytowych, mających swą siedzibę w krajach w Radzie państwa reprezentowanych, tudzież do filij instytucji obcych, które w rejestrze handlowym względnie w rejestrze stowarzyszeń są zapisane (§ 4 rozp. wyk.).

Postanowienie to przyczyni się niewątpliwie do wydatniejszego korzystania z ulg konwersyjnych — z których dotąd często dla drobnej stonkowo kwoty należytości a niestosunkowo wysokiego nakładu kosztów i trudów — wcale nie korzystano.

Jeżeli konwersję przeprowadza instytucja kredytowa mająca swą siedzibę poza granicami krajów w Radzie państwa reprezentowanych, należy starać się o ulgi konwersyjne u władzy skarbowej pierwszej instancji w przeciągu dni 30 od daty zeznania skryptu (względnie cesyi), a spo-

*) Ulgi będą tedy niemożliwe, jeżeli n. p. konwertuje się $\frac{4}{2}\%$ wierzytelność zapomocą pożyczki zaciągniętej w Kasie oszczędności, dla której w skrypcie dłużnym stypulowano odsetki od 4 do 5%.

sób wyjednania względnie przyznania tych ulg odpowiada przepisom, które do 1. marca 1907 powszechnie przy konwersjach obowiązywały (§ 10. ustawy i §§ 14. i 15. rozp. wyk.).

Przy konwersjach dla których ustawodawca przewidział zaistnienie ulg konwersyjnych ipso iure — przerwcił on ciężar zebrania dowodów i odpowiedzialność za istnienie warunków ustawniczych ulg należyciowych na konwertującą instytucję kredytową. Ona bowiem ma obowiązek prowadzenia żurnalu, do którego wciągane będą interesy konwersyjne, ona jest obowiązana przedkładać władzy skarbowej co pół roku sumaryczne wykazy interesów konwersyjnych, ona wreszcie obowiązana jest przedstawić władzy skarbowej przy rewizji przez tę władzę wykonywanej, dowody konieczne do ocenienia, czy warunki ulg konwersyjnych istnieją (§ 9. ustawy i §§ 11, 12, i 13. rozp. wyk.). Niewykonanie albo nienależyte wykonanie powyższych obowiązków zagrożone jest karą porządkową od 5 K do 500 K (4. ustęp § 9. ustawy).

Na skryptach dłużnych, cesyach i kwitach ekstabilacyjnych, podpadających pod postanowienia omawianej ustawy, należy umieścić dodatek objaśniający np. „ulgi z powodu konwersji“ (wówczas sądy nie będą kwestyonowały braku stempli).

Rozporządzenie wykonawcze zawiera wzory żurnalu, który przez instytucję konwertującą ma być prowadzony (dla każdego interesu konwersyjnego osobna karta) oraz wzór sumarycznego wykazu, który co pół roku władzy skarbowej najpóźniej 14. stycznia względnie 14. lipca za pierwsze a względnie za drugie półrocze ma być przedkładany. Pierwszy taki wykaz ma być oddany już w roku bieżącym za czas od 1. stycznia do 30. czerwca 1907. Żurnale przechowywane być winne przez instytucje kredytowe przynajmniej przez lat pięć (w samoistnych filiach konwersyje rejestruje i żurnale przechowuje filia § 9. ustawy i § 11. i 12. rozp. wyk.).

Jeżeli władza przeprowadza rewizję w myśl ust. 3. § 9. ustawy celem sprawdzenia prawdziwości i zupełności żurnalu, natenczas przedłożyć jej należy oprócz żurnalu:

1. skrypt dłużny względnie cesyę albo też osobne oświadczenie dłużnika co do celu pożyczki,
2. statutu regulaminy instytucji konwertującej,
3. uchwałę intabulacyjną,
4. wyciąg tabularny i wreszcie
5. zapiski instytucji przez nią dla własnych celów prowadzone.

Na instytucjach konwertujących ciąży oprócz obowiązku prowadzenia ewidencji, także odpowiedzialność wobec skarbu państwa za wszelkie należyci, któreby skarb utracił wskutek bezpodstawnego zastosowania ulg konwersyjnych.

Ostremi karami grozi też ustawa za nadużycie przywilejów z ustawy wynikających, gdyż wyłudzenie ulg konwersyjnych przez nieprawdziwe przytoczenie szczegółów w skryptach, deklaracjach ekstabilacyjnych, cesyach, żurnalach i innych dokumentach i dowodach oraz przez zawieranie interesów pozornych, uważane być ma za ciężkie przekroczenie skarbowe i karane w myśl § 85. ustawy z 9. lutego 1850 l. 50. dz. u. p. (§ 12. ustawy).

Utrata ulg konwersyjnych następuje w myśl §§ 7. i 8. ustawy, jeżeli zawarto co do pożyczki układ pozostający w sprzeczności z wyk-

mogami usy, tudtawież jeżeli onkwertowana pretensya nie została wykreśloną w przeciągu roku licząc od daty zeznania nowego skryptu dłużnego. W obu wypadkach strony kontraktujące odpowiadają niepodzielnie za uiszczenie pełnych należyci i mają obowiązek doniesienia władzy skarbowej do dni 8 o utracie ulg, pod rygorem uiszczenia potrójnej należyci skalowej, względnie podwójnej należyci wpisowej.

W obec dopieroco przytoczonego postanowienia ustawy można uważać ulgi konwersyjne za niewątpliwie istniejące dopiero wtedy, jeżeli przy zachodzących warunkach ustawniczych ekstabilacya konwertowanej pretensyi w terminie jednego roku faktycznie nastąpiła. Instytucje będą tego musiały pilnować bardzo skrupulatnie, gdyż jak z woli ustawy ciąży na nich odpowiedzialność wobec skarbu państwa — są one także wobec klienta odpowiedzialne, gdyby z winy własnych organów dopuściły do utraty ulg należyciowych przez zaniedbanie ekstabilacyi w terminie ustawniczym!

Powstaje kwestya jakie stanowisko zając ma wobec dłużnika instytucya konwertująca? Dotychczas zatrzymywała ona na zabezpieczenie należyci kaucyę, którą zwalniała po przedłożeniu przez dłużnika rezolucyi władzy skarbowej, przyznającej bezwarunkowe ulgi. Obecnie instytucya konwertująca będzie wówczas dopiero mogła mieć pewność przyznania ulg, skoro ekstabilacya długu konwertowanego w terminie ustawniczym nastąpi; wówczas też będzie mogła dopiero zwolnić kaucyę należyciowe.

Wątpliwą jest — bo ani w ustawie, ani w rozporządzeniu wykonawczem nie przewidziana — rzeczą kiedy, i na jakiej podstawie władza skarbowa przeprowadzi wymiar należyci przypadającej od niekonwersyjnej nadwyżki.

Dotąd miała władza w podaniu o ulgi konwersyjne wszelkie daty, potrzebne do ustalenia cyfry, do jakiej ulgi sięgają. Odtąd dowody te leżeć będą w instytucji konwertującej, a dopiero w drodze rewizji będzie mogła Władza skarbowa o cyfrach decydujących się dowiedzieć. Albo więc te wymiary następować będą po nieczęstych np. kwartalnych rewizjach — a wówczas skarb państwa poniesie szkodę w odsetkach z powodu opóźnionych wymiarów, albo organ kontrolujący będzie musiał bardzo często odnosić się do dat deponowanych w instytucji konwertującej.

Jeżeli dotąd zdarzało się często, że mimo wniesienia podania o ulgi konwersyjne, władze skarbowe wymierzały pełne należyci, obawiać się należy, że będzie to teraz zdarzać się tem częściej. Pociągnie to za sobą konieczność rekursów a względnie podań o sprostowanie należyci — co znów obciąży instytucje konwertujące.

Streszczając pobieżnie główne postanowienia ostatniej z omawianych ustaw, musimy tedy zaznaczyć, iż głównymi i zasadniczymi zmianami są:

1. iż ustawa obok konwersyi połączonej z obniżeniem stopy procentowej, przyznaje ulgi także w wypadku zamiany nieamortyzacyjnego i wypowiedzianego długu na pożyczkę anuitetową i niewypowiedzianą,

2. iż ustawa wprowadza ulgi należyciowe ipso iure to jest bez podania stron,

3. iż tytuł z jakiego pochodzi wierzytelność onwertowana, nie ma żadnego znaczenia.

Nie przesądzając o tem, o ile obie powyżej omówione ustawy okazały się w praktyce odpowiedniami, nie możemy wprawdzie zaprzeczyć, że stanowią one pewien postęp w stosunku do dawnych analogicznych ustaw, zawierają jednak zdaniem naszym wiele luk i wątpliwości, które mogą poważną stanowić przeszkodę w ich zastosowaniu.*) Bądź co bądź cel ich jest doniosły, gdyż dążą do umożliwienia korzystnej dla dłużnika zamiany długów na pożyczki niżej oprocentowane lub też w dogodniejszych warunkach spłacalne—a więc do uporządkowania i uproszczenia hipotecznego obciążenia nieruchomości. Jeżeli tedy ważny swój cel socjalno-polityczny w praktyce osiągnąć mają—potrzeba koniecznie, by Władze przy zastosowaniu tych ustaw nietylko martwy ich tekst ale także zawsze intencję ustawodawcy miały przed oczyma.

Dr. Aleksander Małaczyński.

USTAWA

z dnia 1. stycznia 1907 o ubezpieczeniu pensyjnym urzędników zostających w służbie prywatnej i niektórych urzędników zostających w służbie publicznej.

§ 23.

Jeżeli osoba jakaś pobrała bezprawnie jedno z przewidzianych w tej ustawie świadczeń, należy jej ten pobór zamknąć; kwoty nieprawnie pobrane mają być zwrócone wraz z 3 $\frac{1}{2}$ procentem składanym niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej. Od nieprawnie pobranych odatków na wychowanie nie opłaca się odsetków.

VII.

Zgaśnięcie obowiązku ubezpieczenia, zwrot premij, powrót do obowiązku ubezpieczenia.

§ 24.

Obowiązek ubezpieczenia gaśnie:

1. z wystąpieniem ze służby, określonej w § 1. ust. 1;
2. w wypadku stałego zajęcia poza obrębem obowiązywania tej ustawy (§ z i 3);
3. z rozpoczęciem poboru renty inwalidy względnie renty na starość.

§ 25

Osoba, której obowiązek wedle § 24. l. 1 lub 2 zgasł, ma prawo żądania zwrotu zapłaconych przez się premii bez odsetków; członkowie płci żeńskiej mają prawo do pełnej rezerwy premiowej, jeżeli w ciągu dwóch lat po zamążpójściu wystąpią z ubezpieczenia.

Prawa te mogą być zgłoszone dopiero po upływie trzech miesięcy od dnia zgaśnięcia obowiązku ubezpieczenia, muszą jednak być zgłoszone pod rygorem ich utraty w ciągu 18 miesięcy, licząc od dnia zgaśnięcia obowiązku ubezpieczenia

§ 26.

Osoba, której obowiązek ubezpieczenia wygasł według § 24 p. 1 lub 2 ma zastrzeżone już nabyte

*) Do wyjaśnienia licznych wątpliwości, jak władze skarbowe będą pojmowały poszczególne postanowienia ustawy o ulgach konwersyjnych, przyczynia się reskrypty ministerstwa skarbu itd., które pojawić się mają w „Zbiorze przepisów” przygotowanym na maj b. r. staraniem „Towarzystwa gal. koncept urzędników skarbowych” we Lwowie. Dowiadujemy się także, że c. k. krajowa Dyrekcja skarbu we Lwowie zarządziła nakład druków, jakie mają być prowadzone przez instytucje finansowe w sprawach odnoszących się do ulg konwersyjnych.

prawa do przyszłych świadczeń tak długo, dopóki ich nie utraci lub nie zgłosi prawa, wynikającego z mocy § 25 ust. 2.

Zgłoszenie prawa żądania zwrotu premii pociąga za sobą odpowiednią redukcję praw, względnie przebytego czasu wyczekiwania. Wyplata rezerwy premiowej równa się całkowitej odprawie.

§. 27.

Jeżeli osoba, której obowiązek ubezpieczenia wedle §. 24. l. 1. lub 2. (z wyjątkiem przewidzianego w §. 25. wypadku zwrotu premij wzgl. wypłaty rezerwy premiowej) zgasł, stanie się w przeciągu 12 lat od zapadłości ostatniej premii znowu obowiązana do ubezpieczenia, wówczas będą jej po przedłożeniu dowodu uprawnienia, policzone prawa już nabyte, względnie prawa w myśl §. 26 u. 2. zredukowane. Przy późniejszym wstąpieniu do służby, pociągającej za sobą obowiązek ubezpieczenia, można żądać policzenia najwyżej pięciu lat przebytego czasu wyczekiwania.

Jeżeli osoba, której obowiązek ubezpieczenia zgasł wedle §. 24 l. 3. wskutek uzyskania renty inwalidy, stanie się znowu obowiązana do ubezpieczenia, to dalsze prawa będą nawiązane do praw poprzednio przebytych.

VIII.

Dobrowolne ubezpieczenie.

Osoba, której obowiązek ubezpieczenia wedle §. 24 p. 1 i 2. wygasł, może (z wyjątkiem przewidzianego §. 25. wypadku wypłaty rezerwy premiowej) zabezpieczyć sobie nabyte w tym czasie, względnie w myśl §. 26. zredukowane prawa do przyszłych świadczeń przez dobrowolne przedłużenie ubezpieczenia, stosownie do postanowień §§. 29 i 30., nawet gdy jest zajęta w zagranicznej filii krajowego przedsiębiorstwa.

Prawo to musi być zgłoszone pod rygorem utraty w czasie przepisany w §. 25. ust. 2.

Osoba zajęta w zagranicznej filii krajowego przedsiębiorstwa, do której, gdy była zajęta w kraju, obowiązek ubezpieczenia miałby zastosowanie, może, bez względu na ustęp pierwszy, być dopuszczoną do dobrowolnego ubezpieczenia w Zakładzie pensyjnym, odpowiednio do wysokości swych poborów, według postanowień tej ustawy, jeżeli w Zakładzie pensyjnym są ubezpieczeni urzędnicy tegoż krajowego przedsiębiorstwa.

§. 29.

Osoba dobrowolnie ubezpieczona, winna uiszczać całą w §. 33. wspomnianą premię w sposób przepisany.

§. 30.

Dobrowolne ubezpieczenie gaśnie jeżeli ubezpieczony:

1. zalega z opłatą premii przez czas sześciu miesięcy;
2. osiedli się poza obrębem obowiązywania tej ustawy, nie pozostając w służbie, oznaczonej w §. 1. ust. 1. względnie § 28.

W wypadku zgaśnięcia dobrowolnego ubezpieczenia ma ubezpieczony prawo żądania 75 proc. rezerwy premiowej, wzrosłej w czasie trwania dobrowolnego ubezpieczenia. Jeżeli ubezpieczony dobrowolnie, był przedtem obowiązany do ubezpieczenia, ma nadto prawo do żądania zwrotu premii z odsetkami, wpłaconych przez się w czasie trwania ubezpieczenia, o ile przedtem, przy zgaśnięciu obowiązku ubezpieczenia prawa tego nie zgłosił. Po-

stanowienia §§. 25. u. 2 i 27. mają odpowiednie zastosowanie.

§. 31.

Każdy ubezpieczony może uzyskać zwiększenie swych praw do przyszłych świadczeń ponad wymiar ustawowy, z doliczeniem lat służby, za uiszczeniem kwoty, która się równa przypadającej rezerwie premiowej.

Doliczenie lat służby jest jednak dopuszczalne jedynie na mocy rzeczywiście odbytych lat służby i w klasie płacy, w której się ubezpieczony znajduje, oraz tylko w ciągu pięciu lat po nastaniu obowiązku ubezpieczenia. Przez doliczenie lat służby ustawowy czas wyczekiwania (§. 5.) może być skrócony najwyżej o 60 miesięcy składkowych.

IX.

Zabezpieczenie ustawowych do przyszłych świadczeń.

§. 32.

Zabezpieczenie świadczeń (§. 4.) następuje przez stałe premie. Z premij ma się uskładać rezerwa premiowa. Nadto ma być z nadwyżek bilansowych utworzony fundusz bezpieczeństwa.

§. 33.

Jako stałe premie uiszczają się ma za każdy miesiąc płacy:

w	I. klasie płacy	6 K.
"	II. " "	9 "
"	III. " "	12 "
"	IV. " "	18 "
"	V. " "	24 "
"	VI. " "	30 "

Z tych premij przypada w czterech pierwszych klasach płacy na służbodawcę $\frac{2}{3}$ części, na ubezpieczonego $\frac{1}{3}$ część, w klasach wyższych po połowie.

Jeżeli pobory roczne ubezpieczonego służącego do wymiaru premij, przewyższają 7200 K. (§. 3.) to ma on opłacać całą premię z własnych fundusów.

Po 480 miesiącach składkowych, policzalnych na korzyść ubezpieczonego, ustaje dalsze płacenie premij przez ubezpieczonego.

Pomienione wyżej kwoty premii są ustanowione na przeciąg lat 20. Zmiana ma swego czasu nastąpić w drodze ustawodawczej.

§. 34.

Premie mają być uiszczane z góry dnia pierwszego każdego miesiąca kalendarzowego.

Jeżeli obowiązek płacenia składki rozpoczyna się w ciągu miesiąca, to premia ma być za cały miesiąc uiszczona.

§. 35.

Obowiązek ubezpieczonego i jego służbodawcy opłacania premii (§. 33.) rozpoczyna się z nastaniem obowiązku ubezpieczenia (§. 1.); ustaje zaś wjraz z tym obowiązkiem (§. 24.). Jeżeli obowiązek ubezpieczenia ustaje w ciągu miesiąca — to uiszczonych premii nie zwraca się.

Ządanie zapłaty składek musi być zgłoszone najdalej do trzech lat

§. 36.

Całą premię (§. 33.) ma składać służbodawca. Ma on prawo potrącać kwotę przypadającą na ubezpieczonego, co miesiąca z jego pborów.

To prawo potrącania niszczonych już premii musi być wykonane w ciągu trzech miesięcy pod rygorem zgaśnięcia.

§. 37.

Na pokrycie płac urzędników kierujących zakładem pensyjnego i jego oddziałów krajowych (§§. 49 i 61) udziela państwo roczny dodatek do wysokości 100.000 K.

§. 38.

Zaległe premie, które należy oprocentowywać na 4 proc. mogą być ściągnięte wraz z 4 procentowymi odsetkami zwłoki drogą politycznej, a w razie potrzeby i sądowej egzekucji — z wyjątkiem premii, oznaczonych w §. 29. i mają w razie konkursu prawo pierwszeństwa tak, jak zaległe podatki.

Nieściągalność zaległości nie powoduje utraty prawa do świadczeń ustawowych.

X.

Organizacya zarządu.

§. 39.

Przeprowadzenie przepisane w tej ustawie ubezpieczenia skuteczne, nie licząc wypadków oznaczonych w §. 64 i nast., mający się w tym celu stworzyć zakład pensyjny i jego oddziały krajowe,

A. Zakład pensyjny.

§. 40.

Zakład pensyjny jest jako taki zdolny do działań prawnych, może zatem w swoim imieniu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, wytaczać skargi i być skarżonym.

Ma on siedzibę swoją we Wiedniu.

Sądownictwo w jego zwyczajnych sprawach sprawuje właściwy sąd we Wiedniu.

§. 41.

Członkami zakładu pensyjnego są ubezpieczeni w nim urzędnicy i służbodawcy.

§. 42.

Dla zakładu pensyjnego winien być ułożony statut. Statut ten, jakoteż każda jego zmiana, wymaga zatwierdzenia państwowego.

Statut zakładu pensyjnego winien zawierać w szczególności następujące postanowienia:

1. sposób wyboru i trwanie urzędowania delegatów na Walne zgromadzenia, jakoteż każdorazowych zastępców delegatów;
2. sposób zwoływania, zasady, dotyczące zdolności do powzięcia uchwał, sposób uchwalania i zakres działania Walnego zgromadzenia (§. 51.);
3. powołanie członków, skład, zdolność do powzięcia uchwał, sposób uchwalania i zakres działania, Zarządu jakoteż czas trwania jego mandatu dalej sposób powołania zastępców w wypadku ustąpienia (§. 44). Przy powoływaniu członków Zarządu należy mieć na uwadze odpowiednie w nim zastępstwo oddziałów krajowych;
4. sposób sporządzania i badania rocznego zamknięcia rachunków;
5. zastępstwo zakładu pensyjnego na zewnątrz i formy prawomocnych aktów;
6. formę, w jakiej skutecznie się mają ogłoszenia zakładu;
7. urządzenie i użycie funduszu zapomogowego dla pozbawionych posady (§. 86);
8. formy legitymacyi Zarządu i urzędników zakładu;
9. formę zgłoszeń przystąpienia i wystąpienia (§. 73).

Statut może zawierać także postanowienia o tem:

10. pod jakimi warunkami można odmówić przyjęcia wyboru na delegata lub członka Zarządu;

11. czy i w jakiej wysokości może być przyznane członkom Zarządu z grupy ubezpieczonych każdorazowe wynagrodzenie za utratę zarobku;

12. czy i w jaki sposób ma być zorganizowane pośrednictwo w wyszukiwaniu posad.

§ 43.

Kierownictwo zakładu pensyjnego sprawuje Zarząd i Walne zgromadzenie

§ 44.

Zarząd zakładu pensyjnego składa się z prezydenta i 20 członków, przynależnych po połowie do grupy służbodawców i ubezpieczonych.

§. 44.

Zarząd zakładu pensyjnego składa się z prezydenta i 20 członków, przynależnych po połowie do grupy służbodawców i ubezpieczonych.

§ 45.

Prezydenta zakładu pensyjnego mianuje minister spraw wewnętrznych na przeciąg pięciu lat. Musi on posiadać znajomość prawa i mieszkać w Wiedniu; nie może on być członkiem zakładu.

§ 46

Zastępcę prezydenta wybiera Zarząd ze swego łona.

Członków Zarządu wybiera Walne zgromadzenie z pośród członków własnowolnych. Członkowie Zarządu muszą być austryakami obywatelami państwa. Najmniej dwie piąte części wybranych z poszczególnych grup członków muszą mieszkać w Dolnej Austrii.

Wykluczonymi od wybieralności do Zarządu są te osoby, którym odjęte jest prawo wybierania i wybieralności wedle § 20 ustawy z 14 czerwca 1896 Dz. u. p, Nr. 169.

Trwanie urzędowania wybranych członków Zarządu nie może przekraczać 5 lat.

§ 47.

Obowiązkiem Zarządu jest zastępowanie zakładu pensyjnego i kierownictwo jego sprawami o ile to nie jest atrybutem Walnego zgromadzenia i oddziałów krajowych, a także powzięcie uchwał, co do korzystnej lokacji majątku dyspozycyjnego zakładu (§ 51 l. 5 § 55 ustęp końcowy, § 88 ust. 3).

Zarząd może bez zmniejszenia swojej odpowiedzialności poruczyć swoje poszczególne obowiązki do spełniania ściślejzym Wydziałom lub płatnym urzędnikom.

§ 48.

Członkowie Zarządu sprawują swój urząd jako urząd honorowy, jednak wydatki w gotówce przez nich poniesione, należy im zwracać, jakoteż przyznawać stosowne wynagrodzenia za każdorazowe czynności, które wymagają większego nakładu pracy.

§ 49.

Urzednicy płatni mają złożyć przysięgę i podlegają władzy dyscyplinarnej Zarządu.

Mianowanie i oddalenie urzędnika kierującego oraz odpowiedzialnego technika asekuracyjnego wymaga zatwierdzenia ministra spraw wewnętrznych.

§ 50.

Walne zgromadzenie składać się ma z delegatów. Delegaci ewentualnie zastępcy (§42, p. 1) muszą być członkami zakładu pensyjnego.

Wybór ich skuteczniąją wydziały krajowych oddziałów zakładu pensyjnego (§ 57) z pośród członków własnowolnych, należących do oddziału krajowego.

Połowa delegatów należyć musi de grupy służbodawców, druga poława do grupy ubezpieczonych.

Ilość delegatów, których ma wybrać wydział oddziału krajowego, zależy od ilości przynależnych członków, a to w ten sposób, że na każde 5000 członków przypada dwóch delegatów, względnie zastępców, przyczem nie uwzględnia się ułamków tej liczby aż do 2500 członków, a natomiast przewyższające tę liczbę ułamki uzasadniają prawo wyboru dwóch delegatów. Na każdy oddział krajowy przypada najmniej dwóch delegatów.

Trwanie urzędowania delegatów nie może przekraczać pięciu lat,

Walne zgromadzenie ma się zbierać najmniej raz na rok.

§ 51

Walnemu zgromadzeniu zastrzega się w każdym razie:

1. wybór członków Zarządu (§ 46);
2. powzięcie uchwały o rocznem sprawozdaniu Zarządu i udzieleniu mu absolutorium
3. uchwalanie każdorazowej zmiany statutu (§ 42);
4. ustanawianie plac funkcyjaryuszów zakładu (§ 48) i oddziałów krajowych zakładu pensyjnego jak i każdorazowego wynagrodzenia dla delegatów;
5. stanowienie o nabywaniu i sprzedaży nieruchomości.

Wybory, które ma przedsiębrać Walne zgromadzenie, mają się odbywać oddzielnymi aktami wyborczymi służbodawców z jednej i ubezpieczonych z drugiej strony.

Do powzięcia uchwały o zmianach statutu potrzeba większości dwóch trzecich głosów.

B. Oddziały krajowe zakładu pensyjnego.

§ 52.

Oddziały krajowe zakładu pensyjnego załatwiają sprawy, przydzielone im ustawą, względnie porządkiem czynności, w imieniu zakładu pensyjnego.

Dla każdego oddziału krajowego ma być ustanowiony osobny porządek czynności (§ 63, p. 3).

(C. d. n.)

Należytości stemplowe

od aktów i dokumentów kas oszczędności.

W numerze 3. „Oszczędności“ na stronie 18 w artykule zatytułowanym jak wyżej, umieszczony był następujący ustęp:

„Skrypt podlega wedle skali II. jeżeli wszystkie podpisy uważane są za podpisy dłużników, inaczej, to jest, jeśli prócz dłużnika są podpisy ręcycieli, należy od każdego podpisu skala II. (por. tar. 31).“

Z powodu tego ustępu otrzymaliśmy następujące pismo, zwracające uwagę, że ustęp ten od słów: „inaczej“ aż do końca jest błędny. „Forma bowiem skryptów według której dłużnik członek zeznaje pożyczkę, a ręcyciele poniżej zeznają poręczenie wymaga podwójnego ostemplowania wedle skali II a nie od każdego podpisu ręcyciela. Ostemplowanie takich skryptów jest podwójne dla-

tego, że w formie tej mieszczą się dwa akty, zeznanie pożyczki i zeznanie poręczenia

Ręczyciele choćby ich było kilku, zeznają porękę solidarnie jako jednostka zbiorowa a zatem zeznanie poręki musi być pojedynczo ostemplowane a nie zależnie od ilości podpisów“.

W sprawie tej otrzymujemy od autora artykułu naszego następujące wyjaśnienie:

Co do poręki na pożyczkę z kasy zaliczkowej założonej dla mniej zamożnych rolników i rzemieślników, a dotowanej z funduszu rezerwowego kasy, skrypt powinien być tak sformułowany, iżby zamiast ręczycieli było więcej dłużników i przez to jeden stempel wedle skali II. przypadał, bo poręka w w skrypcie dłużnym tylko wtedy jest wolna jeżeli tak biorący pożyczkę jak i poręczyciel względnie poręczyciele występują jako solidarni dłużnicy, czyli innemi słowy, jeśli wspólnie zeznają skrypt dłużny jako dłużnicy. W innych wypadkach podlega poręka należności wedle skali II. bez względu, czy ona dana jest w tekście samego skryptu czy też po za skryptem dłużnym tj, bądź na tym samym dokumencie bądź też osobnym dokumentem.

W samym tekście skryptu dana poręka podlega należności nawet wówczas, gdy np. pożyczkę zaciąga N. i zeznaje skrypt w przyjętej formie a X. lub też X. i Y. występuje względnie występują jako ręczyciele i w tekście użyto do tego zwrotu: Ja X. (my X. i Y.) przystępuję (jemy) jako współdłużnik (współdłużnicy) i ręczę (ręczymy) solidarnie za spłatę powyższego długu i dopełnienie wszystkich niniejszym skryptem przyjętych zobowiązań. (Orzec. tryb. adm z dnia 19. marca 1878 Nr. 234 i z dnia 21. marca 1882 Nr. 1347).

W zasadzie dokument poręki podlega należności według skali II. tylko raz jeden, bez względu na to, czy porękę daje jedna lub więcej osób solidarnie jednym i tym samym aktem. Wedle mego zdania od poręki przypaśćby jednak mogła osobna należność skarbową tyle razy ilu jest ręczycieli w tym wypadku, gdyby do skryptu dłużnego już zeznanego na zaciągniętą pożyczkę przez N. przystąpił jako ręczyciel X., a w dalszym tekście oświadczył Y., że również przystępuje jako współdłużnik i ręczy solidarnie z N i X. za spłatę itd.

Tak samo przypadłaby osobna należność od poręki, gdyby na skrypcie dłużnym zeznanym przez N., a poręczonym przez X. już po podpisaniu skryptu przez dłużnika N. i ręczyciela X., osobnym dopiskiem poręczył Y. za uiszczenie długu — lub też gdyby skrypt dłużny zeznany przez N. poręczyli w osobnym dopisku X. a w osobnym dopisku Y. W tych bowiem wypadkach musiałoby się przyjąć, że jest tyle osobnych ręczycieli, podczas gdy w wypadku, jeśli X. Y. i Z. oświadczają jednym i tym samym ustępem lub nawet osobnym jednak jednym i tym samym dokumentem, że ręczą za zobowiązanie dłużnika N. uważa się ich za jedną osobę i poręka podlega tylko raz jeden należności wedle skali II.

Notatki.

Domowe kasy oszczędności. Nakładem towarzystwa dla rozpowszechnienia domowych kas oszczędności wyszła we Wiedniu w drukarni „Helios“ ciekawa broszura dra Henryka Mataji p. t. „Die Vorbereitung des Heimsparkassenwesens“ omawiająca korzyści wprowadzenia tego systemu oszczę-

dzania. W broszurze tej skreślone są także usiłowania dotychczasowe zmierzające do rozpowszechnienia instytucji domowych kas oszczędności, a wreszcie wymienione te instytucje w Austrii, które puszki oszczędnościowe u siebie wprowadziły

Przypomnienie. W miesiącu maju płatne są kupony od:

- 5⁰/₀ losów państwowych z r. 1860. (K. 40 — K. 20. — K. 4. —)
- 4⁰/₀ skonw. wolnej od podatku jednolitej renty koronowej Maj - Listopad; (K. 400. — K. 40. — K. 4. —)
- 4⁰/₀ galic. pożyczki krajowej z r. 1893. (K. 200. — K. 40. — K. 20. — K. 4. — K. 2. —)
- 4⁰/₀ Obligacyj indemnizacyjnych Krocacy i Sławonii (K. 400. — K. 200. — K. 200. — K. 40. — K. 20.)
- 4⁰/₀ pożyczki miasta Lwowa (K. 196. — K. 98. — (K. 19.60, K. 3.92).
- 4⁰/₀ węgierskich obligacyj indemnizacyjnych z r. 1888, (K. 400. — K. 200. — K. 40. — K. 20. —)
- 4⁰/₀ listów zastawnych czeskiego Banku hipotecznego w Pradze (K. 400. — K. 200. — K. 40. — K. 20. — K. 4. —)
- 4¹/₂ ⁰/₀ listów zastawnych galicyjskiego Banku hipotecznego 50 letnich (K. 450. — K. 225 — K. 45. — K. 22.50. K. 4.50).
- 4⁰/₀ listów zastawnych galicyjskiego Banku hipot: koronowe (K. 400. — K. 200. — K. 40. — K. 20. — K. 4.)
- 4⁰/₀ listów zastawnych węgierskiego zakładu kred. ziem w Budapeszcie 41 let. (K. 400. — K. 40. — K. 4. —)
- 4¹/₂ ⁰/₀ listów zastawnych węgierskiego Banku hipotecznego 42¹/₂ let (K. 225. — K. 45. — K. 22.50 K. 4.50).
- 5⁰/₀ Obl. pierwsz. kolei Albrechta I. Em. (franków 12.50).
- 4⁰/₀ Obl. pierwsz. kolei Albrechta (K. 40. — K. 8. —)
- 5⁰/₀ Obl. pierwsz. austriackiej kolei północno zachodniej lit. B. (K. 9.94).
- 5⁰/₀ Obl. pierwsz. austro-węg. towarzystwa kolei państwowych (Marek 10. —)
- 4⁰/₀ Oblig. pierwsz. austro-węg. towarzystwa kol. państw. Em. 1883. (Marek 40. — M. 8. —)
- 5⁰/₀ Obl. pierwsz. kolei ces. Ferdynanda z r. 1882 (K. 15. —)
- 4⁰/₀ Obl. pierwsz. kolei ces. Ferdynanda z r. 1887 gwarant i niegwarant. (K. 40. — K. 8. — K. 4. —)
- 4⁰/₀ Obl. pierwsz. kolei Lwowsko-Czerniowiecko-Jaskiej (woln. od podatku) (K. 12. —)
- 4⁰/₀ Obl. pierwsz. kolei Lwowsko Czerniowiecko-Jaskiej (opodatkow. (K. 10.80).
- 4⁰/₀ Oblig. pierwsz. kolei południowej (Marek 40. — M. 8. —)

Akcyj kolei lwowsko-czerniowiecko-jaskiej (kupon K. 10 i ewent dywidenda)

Nowa ustawa konwersyjna. Z dn'em 1 marca 1907. weszła w życie nowa ustawa konwersyjna, z dnia 22 lutego 1907. L. 49. Dz. u. p. Znosi ona wszystkie w tym względzie obowiązujące przepisy a natomiast wprowadza bardzo ważne zmiany,

odznaczające się wśród ustaw skarbowych znacznym postępem i liberalnością

W myśl nowych przepisów nie potrzebują strony prosić Władz skarbowych o przyznanie ulg należyłościowych, lecz same instytucje finansowe zajmują się sprawą uwzględnienia ulg należyłościowych w którym to celu prowadzić mają osobne, rozporządzeniem ministerstwa finansów z dnia 25. lutego 1908 Dz. u. p. Nr. 50 przepisane dzienniki i wykazy.

Ponieważ wobec tendencji instytucyj finan-

sowych do zniżania stopy procentowej dokładna znajomość tej ustawy może interesowanym przynieść znaczne korzyści, przeto też prawdziwą usługę oddali tak instytucjom finansowym jak i osobom prywatnym komisarze skarbowi pp. M. Szablewski i A. Bajda w Krakowie przez wydanie tej ustawy w języku polskim i zaopatrzenie jej własnymi, na praktyce zawodowej opartymi uwagami.

Ustawę tę nabywać można u wydawców po cenie 1. kor. za egzemplarz.

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc luty 1907.

	o	Stan kapitału wkładkowego z dniem 28. lutego 1907.		W ciągu miesiąca marca						Różnica		Stan kapitału wkładkowego z dniem 31. marca 1907.		
		K.	h.	wynosiły wkładki			zwrócono			K.	h.	K.	h.	
				stron	K.	h.	stron	K.	h.					
Bochnia*	m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bochnia	p.	4 1/2	2,607.906	67	240	62.502	47	61	70.493	55	7.991	08	2,659.915	59
Bohorodeczany	p.	4 1/2	495.233	00	74	23.678	25	53	17.070	69	6.607	56	501.840	56
Brzesko*)	p.	4 0/10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzeżany	p.	4	1,304.923	77	74	26.528	76	89	52.430	33	25.901	62	1,279.022	15
Buczacz	p.	3 0/5 0	1,802.403	23	141	18.652	76	95	56.973	09	111.679	67	1,914.082	90
Dąbrowa	in.	4 1/2	422.086	5	78	53.728	57	43	41.867	62	12.360	95	434.447	54
Dobromil	m.	4 1/2	596.958	96	62	16.498	62	54	25.867	85	9.309	24	587.559	72
Dolina	p.	4	1,231.875	02	117	41.482	37	167	57.690	01	16.207	64	1,223.667	38
Drohobycz	m.	4	2,474.921	53	135	120.522	54	121	45.932	52	74.590	02	2,549.511	55
Gorlice*)	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka	p.	4 1/2	619.992	45	78	36.660	94	44	8.815	50	27.845	44	647.837	89
Jarosław	m.	4 1/2	2,276.606	95	184	58.818	85	233	57.227	90	1.220	95	2,277.827	90
Kałuż	p.	4 0/10	160.630	27	99	50.933	05	43	15.602	16	35.332	89	195.963	16
Kałuż	p.	4 1/2	740.861	05	—	—	—	48	19.661	91	19.661	91	721.199	14
Kołomyja	m.	4	4,849.998	33	471	254.746	03	527	164.787	64	89.958	39	4,939.956	72
Kraków	m.	3 3/4	37.932.841	38	2409	1,437.418	91	2722	1,451.675	—	16.256	89	33,599.748	57 ¹
Kraków	p.	4	23,793.399	04	1648	990.548	25	1387	645.872	—	344.575	69	24,138.074	73
Krosno	m.	4 1/2	1,684.709	63	94	44.573	92	68	38.694	80	5.879	12	1,690.588	75
Lwów	gal.	3 6	81,527.468	29	8654	3,304.025	94	1046	3,303.231	88	794	06	81,828.262	26
Mielec*)	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myślenice	p.	4	1,497.159	52	—	105.033	71	—	43.551	04	61.482	62	1,558.642	1
Nowy Sącz	m.	4	4.256.598	5	347	88.047	11	327	83.610	04	562	93	4,256.035	62
Nowy Targ*	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze	m.	4	3,263.341	88	343	75.152	42	344	83.081	67	7.929	25	3,255.412	63
Przemysł	m.	4	7,840.233	70	469	252.834	97	—	187.280	59	65.604	38	7,905.838	08
Rzeszów	m.	4	4,147.234	36	212	122.017	54	246	130.501	23	8.483	68	4,210.759	51 ²
Sambor*	m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sambor*	p.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sanok	m.	4 1/2	1,574.562	19	191	95.860	44	97	51.735	84	44.124	60	1,618.686	79
Sniatyn*	m.	5 0/10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn	p.	5 0/10	1,282.237	53	106	110.993	67	77	44.268	91	61.724	76	1,348.962	21
Sokal*	m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stryj	m.	4	2,614.782	03	192	137.297	87	197	67.353	81	69.946	03	2,684.725	09
Tarnobrzeg	p.	4 1/2, 5	1,214.350	62	74	36.410	22	37	29.230	20	7.180	02	1,221.530	64
Tarnopol	m.	4 1/4	6,604.952	52	933	262.789	46	955	244.943	61	17.340	85	6,626.793	37
Trembowla	p.	4 1/2	1,077.369	80	114	74.810	66	93	43.493	63	26.317	63	1,103.687	43
Wadowice	p.	4	5,040.262	50	341	212.119	67	309	235.299	54	23.179	87	5,017.082	63
Wieliczka	p.	4 1/2, 1/6	3,671.850	63	191	71.643	57	163	85.799	76	14.156	19	3,657.694	44
Zaleszczyki	p.	4, 4 1/2, 5	679.767	06	112	33.314	23	69	25.865	68	7.148	55	687.215	61

W tem procenta dopisane za II-gie półrocze: ad 1) 642.963 28 — ad 2) 72.008 83 —

*) Do chwili zamknięcia numeru wykazu nie otrzymaliśmy.

Amerykańskie puszki oszczędności

patent. C. O. Burns et Comp N. York.

Główny zastępca

Hugo Heller

I. Wiedeń,
Stadiongasse 6.

albo

ZYGMUNT ROTTER, Kraków, ul. Rakowicka 6.

DOM BANKOWY

Kantor wymiany

SOKAL & LILIJEN

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i waluty zagraniczne po możliwie najskrupulatniejszych kursach, skutecznie pod takimi samymi warunkami wezłkie zlecenia giełdowe zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, wypłaca wszelkie kupony możliwie bez potrącenia jakiegokolwiek prowizyi inkasowej.

Nakładem Związku gal. kas oszczędności
wysła

INSTRUKCYA MANIPULACYJNA.

dla

KAS OSZCZĘDNOŚCI

Cena za egzemplarz 18 koron.

== Do nabycia w Biurze Związku. ==

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu
WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł.
i od 3 do 4 popoł.

Książeczki wkładowe

z $3\frac{6}{10}$ procentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k. jednego dnia i na jedną książeczkę bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizyi, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

LWÓW

Kapitał akcyjny:
K. 80,000.000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027.428-13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 1. 3.

Telefon nr. 57. Dyrekcya
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń
Filie: Aussig (Z. Herno, Budapest, Czernowce, Grac, Prosejów, W. Neustadt i St. Pölten.
12 kantorów wymiany i kas depozytow. we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 3⁶/₁₀ książeczki wkładowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszów. **Eskontuje weksle**, otwiera kredyty i udziela zaliczek w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty **giełdowe** na targach krajowych i zagranicznych. **Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy** na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylusowania. Rewiduje bezpłatnie numera losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwiamy wszelkiego rodzaju, umożliwiając doświadczeniem i rozgałęzionymi st. sunkami w całym świecie kupieckim.

L. 92.

KONKURS.

Celem obsadzenia z początkiem roku szkolnego 1907/8 posady nauczyciela przedmiotów handlowych ze szczególnem uwzględnieniem przedmiotów prawnych (prawo handlowe i wekslowe, ekonomia społeczna) Dyrekcya c. k. Akademii handlowej rozpisuje niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązane są pobory IX. klasy rangi, a mianowicie płaca zasadnicza 2800 K. i dodatek aktywalny 960 K, następnie dwa dodatki pięcioletnie po 500 K, a dalsze trzy po 800 K rocznie.

Podania, należycie udokumentowane, wystosowane do c. k. Ministerium Wyznań i Oświaty, należy wnieść najdalej do dnia 15. maja na ręce Dyrekcji. Do podania należy załączyć curriculum vitae i wymienić, o ile petent uczynił zadość obowiązkowi służby wojskowej.

Lwów, 17. kwietnia 1907.

Dyrekcya c. k. Akademii handlowej.